

Vänsterpress om valet i Tyskland – september 2021

Tyskland är det ekonomiskt starkaste landet i EU. Det är också Sveriges främsta handelspartner, som står för c:a 10 % av den svenska exporten och 17% av importen. Av dessa och flera andra anledningar så är det som sker i Tyskland av stor vikt för oss och hela Europa.

Utgången av det tyska förbundsvaldet, som hölls 26 september 2021, borde därför vara av stort intresse för oss i Sverige, oavsett politiska preferenser. I vanliga massmedia fick också valet stort utrymme, men i vänsterpressen var det lite sämre ställt (*Flamman* har exempelvis ej kommenterat valet)) – vi återger nedan fyra artiklar som kommenterar olika aspekter av valet.

I korthet blev valet en framgång för socialdemokraterna (ned nära 26% av rösterna). Framåt gick även De gröna som blev tredje största parti (nära 15%), samt det liberala Fria demokratiska partiet (11,5%). Näst störst blev kristdemokraterna, som dock backade kraftigt (från nära 33% till 24%). Backade gjorde även det högerpopulistiska Alternativ för Tyskland, AfD (10,3%), liksom vänsterpartiet Die Linke, som med sina 4,9 % hamnade under Förbundsdagens femprocentsspärr (men de kom ändå in p g a regional styrka).

MF 10/10 2021

Innehåll

Fakta: Partierna i Tyskland	1
Arbetarmakt	1
<i>Valet i Tyskland – efter valet är före kampen</i>	<i>1</i>
<i>Det tyska valet: Vänsterpartiets valförlust – en förtjänt katastrof med tillägg.....</i>	<i>7</i>
Internationalen	11
<i>Tungt nederlag för Die Linke</i>	<i>11</i>
Offensiv	13
<i>Valförlust för högern, men ny regering dröjer</i>	<i>13</i>

Fakta: Partierna i Tyskland

CDU – CSU – Christlich Demokratische Union Deutschlands / Christlich-Soziale Union in Bayern e.V. (Kristdemokraterna)

Grüne – Bündnis 90/Die Grünen (Allians 90/De gröna)

SPD – Sozialdemokratische Partei Deutschlands (Socialdemokraterna)

AfD – Alternative für Deutschland (Alternativ för Tyskland, högerpopulistiskt nationalistiskt parti)

Die Linke (Vänstern)

FDP – Freie Demokratische Partei (Fria demokratiska partiet, liberalt parti)

Die PARTEI – Partei für Arbeit, Rechtsstaat, Tierschutz, Elitenförderung und basisdemokratische Initiative (Partiet för arbete, rättsstat, djurskydd, gynnande av eliter och gräsrotsdemokratiska initiativ)

Freie Wähler – (Fria väljare, anti-etablissemangsparti)

Tierschutzpartei – Partei Mensch Umwelt Tierschutz (Parti som prioriterar djurskydd)

ÖDP – Ökologisch-Demokratische Partei (Ekologiskt-demokratiska partiet, miljöparti)

Piraten – Piratenpartei Deutschland (Piratpartiet)

Familie – Familien-Partei Deutschlands (Tysklands familjeparti, socialkonservativt parti)

Volt – Volt Deutschland (pro-europeiskt socialliberalt parti)

NPD – Nationaldemokratische Partei Deutschlands (Tysklands nationaldemokratiska parti (nynazistiskt parti))

Arbetarmakt

Valet i Tyskland – efter valet är före kampen

Jacqueline Katherina Singh

Arbetarmakt 4/9 2021

[Ur tidningen *Neue Internationale* nr 259]

Den tyska valrörelsen kan inte alls jämföras med en spänningsroman, särskilt inte om man tänker på rösträkningen i det senaste presidentvalet. Om man för ett halvår sedan hade sagt att SPD med den ganska oansenlige Olaf Scholz skulle vinna, hade ändå många skrattat. Och många, säkert inte bara anhängare till CDU/CSU, frågar sig: Hur kunde det hända? Detta ska vi i det följande titta närmare på och samtidigt se vad valresultatet innebär för arbetarklassen.

Världsläget och 16 år med Merkel

Det aktuella valet går inte att förstå om man inte kastar en snabb blick på det förflutna. Under de 16 år som Angela Merkel regerat landet har mycket förändrats. När de borgerliga medierna sammanfattar hennes regeringstid är det ett ord som återkommer: stabilitet. Det är inte en slump. Efter finanskrisen 2007–2008 och den därefter följande djupa recessionen kunde den tyska imperialismen återhämta sig relativt snabbt.

Jämfört med andra länder gick det snabbt uppåt tack vare exportkapitalets konkurrenskraft och förarbetet med Agenda 2010. Inom EU statuerades ett exempel med Grekland som förde

till social förblödning av den grekiska befolkningen. Merkel blev välförtjänt till hatobjekt i Sydeuropa. I inrikespolitiken satsade hon på socialpartnerskap och gemensam reglering av krisen med fackföreningarna för att snabbt få exportindustrin på fötter. På det sättet kunde hon uppträda som framgångsrik krishanterare och som omtänksam. Vid den här tidpunkten var det också möjligt att genom toppmöten som G7 internationellt administrera krisens kostnader gemensamt.

Krisens följder gjorde sig märkbara i Tyskland först senare. I varje fall stärktes det tyska kapitalet av arbetarklassens nederlag i Grekland – och de centrifugala tendenserna inom EU. Men EU:s kris och ännu mer den så kallade flyktingkrisen skärpte också motsättningarna i det borgerliga lägret. Med vändningen åt höger kom framväxten av det rasistiska AfD, som också markerade splittringen i det borgerliga lägret. Den så stabila stora koalitionen mellan CDU/CSU och SPD under Merkels ledning började krisa.

Situationen skärptes i och med Trumps presidentskap och å ena sidan vändningen till unilaterialism och å den andra Kinas uppstigande som näst största och viktigaste imperialistiska makt. Kampen om världens omfördelning skärptes. EU gick bakåt på grund av inre motsättningar, vilka tog sig det tydligaste uttrycket i Brexit. EU tycktes hjälplöst svänga mellan USA och Kina. Coronapandemin drev dock tillbaka EU och visade hur långt ifrån man är att behandla USA och Kina med samma måttstock.

Den tyska imperialismens riktning har blivit allt otydligare under de senaste 16 åren. Den tyska bourgeoisien (och själva EU) befinner sig i en strategisk kris och slits sönder utifrån frågan om en transatlantisk eller en starkare, självständigare imperialistisk inriktning, mellan konjunktur- och investeringsprogram för att omgruppera det tyska och europeiska kapitalet å ena sidan och nyliberalism och åtstramningar å den andra.

Merkels kryssande mellan olika aktörer har med krisens förstärkning och vändningen åt höger, och framför allt också med Kinas uppstigande och USA:s nya inriktning, inte bara blivit svårare, utan har framför allt blivit alltmer utsiktslöst.

En ny regerings uppgift är utifrån det samlade tyska kapitalets ståndpunkt inte bara att försäkra sig om att överlägsenheten inom EU säkras och att inte fler medlemsstater drar sig ur. Det handlar också om att formera EU till ett block som kan delta i kampen om världens nyordning. För det behövs en plan och en strategi som gör att man kan gå om den uppåtsträvande kinesiska imperialismen och rivalen USA som också är en allierad. Det behövs också en lösning på ledningsfrågan, alltså den strategiska inriktningen inom Tyskland och EU. Den härskande klassen förfogar inte över en sådan – och kommer inte att åstadkommas utan inre friktioner och kamp under den kommande perioden, oavsett om det är under en SPD- eller CDU-koalition. Omvänt kommer varje regering att mätas mot det av den härskande klassen.

Det borgerliga lägrets splittring

Det borgerliga lägrets splittring och CDU/CSU:s kris är ett uttryck för denna strategiska förflamning och oklarhet, vilken Merkel bara kunde dölja provisoriskt.

Till att börja med tänkte man inom CDU/CSU bara att Laschets sömniga uppträdande mot Scholz skulle fungera efter att de grönas Baerbock föll på eget grepp. Men detta hjälpte inte. En premiärminister som inte kan ge intryck av att han berörs av en översvämningskatastrof i sin egen delstat, väcker inte förtroende som kanslerkandidat. Inte heller i bekämpandet av coronapandemin kunde han visa framfötterna. Han öppnade eld mot sin egen regering som förespråkare av en snabb öppning under mötet med delstaternas ledare. Den andra vågen körde över hans auktoritet och visdom. Därtill kom att han inte kunde inte hantera Unionens

inre problem. Slutligen är han inte ensam ansvarig för Unionens historiskt sett sämsta resultat på 24,1 procent. Konflikterna inom Unionen började redan tidigare.

Merkel tvingades själv att tidigare träda tillbaka som partiordförande, hennes favorit som efterföljare Kramp-Karrenbauer plockades sönder. Därmed var kampen om arvet inledd. Merz, Laschet och Spahn kandiderade som partiordförande – och etablissemangets kandidat Laschet vann knappt. Men därmed var inte missnöjet som samlats bort. Inte heller när Laschet ställdes upp mot Söder i kanslerfrågan. Ju längre valrörelsen pågick, desto tydligare blev det: Laschet borde ha avstått. Varken befolkningen eller det egna partiet kunde övertygas om kandidaten.

Liksom så ofta i historien blev en kedja av tillfälligheter, smärre olyckor katalysatorn, innan en länge förberedd kris öppet uppträdde som en process med sönderfall i den tyska bourgeoisins politiska huvudparti.

Det kom till att SPD vid valet till förbundsdagen i Mecklenburg-Vorpommern, Sachsen-Anhalt och Hessen gick om CDU och vann 1,5 miljoner röster från Unionspartierna. Detta valnederlag kommer att vidga sprickorna ännu mer inom Unionen. Efter att större delen av partiets etablissemang på valkvällen ställde sig bakom Lascher, blev kraven på avgång, ropen på utvärdering av det katastrofala nederlaget och en ny inriktning för partiet allt högre. Ju mer dessa motsättningar fördjupas till regelrätta skyttegravar i partiet, desto svårare blir det för CDU/CSU att få ihop en regering med de gröna och FDP. Det finns inte heller så många bland liberalerna i FDP som är för en sådan koalition. En sådan regering skulle förmodligen bli lika instabil som Unionens fraktion i förbundsdagen och ingen litar på att Laschet verkligen ska kunna överbrygga de inre motsättningarna. En sådan svart-grön-gul regering (Jamaica) skulle inte bara vara en tydlig signal för en aggressivare kurs mot ekonomisk omformering av EU under tysk ledning, utan också en aggressivare inhemsk politik när det gäller att vältra över kostnaderna för pandemin och den ekonomiska krisen på den arbetande befolkningen.

FDP som kungamakare

Det ser däremot ljust ut för liberalerna. FDP har med 11,5 procent fått ett av sina historiskt bästa resultat med en valrörelse som fokuserat på image och där Christian Lindners ansikte på frihetsstatyn var det enda som saknades. FDP kunde profitera på Unionens svaghet och vann omkring 1 320 000 från den, eftersom de under pandemin kunde uppträda som ”sansade” företrädare för coronaskeptiker och ”frihetskämpar” bland småföretagarna. Även bland de som inte brukar rösta mobiliserade FDP 400 000 röster och bland förstagångsväljare blev de med 400 000 röster näst starkaste kraften. Höjdpunkten för andrarösterna var Baden-Württemberg.

Det faktum att FDP, som tog språnget in i förbundsdagen 2017, har tagit sig upp igen representerar en baksida av Unionspartiernas kris. FDP framstår inte bara för den yngre generationen som en mer trovärdig representant för den fria marknaden och individuella medborgerliga friheter. Tillsammans med de Gröna kommer de att spela en avgörande roll i bildandet av en regering som blockerar alla långtgående sociala krav och varje omfördelning och pressa på för ytterligare avreglering och attacker mot löntagarna.

De Gröna och miljön

Det kunde ha blivit så bra för de Gröna. Även om de uppnådde sitt historiskt bästa resultat, framstår de nästan som små förlorare. Medan de i början av året gick upp till 30 procent, landade de så småningom på 14,8 procent. Att Annalena gick så illa bredvid Armin och Olaf har säkert mycket att göra med sexism. Men som avgörande förklaring till nedgången räcker detta dock inte.

Den förmodligen viktigaste anledningen till att de Gröna ”bara” blev det tredje starkaste partiet är att viktiga delar av befolkningen inte tilltalades av deras program. Detta visades också av det senaste delstatsvalet i Sachsen-Anhalt. För majoriteten av befolkningen kompenseras inte höjningen av bensinpriset eller en koldioxidskatt för privatpersoner av att det borde finnas bidrag till den trendiga lastcykeln.

Att överföra kostnaderna för klimatkrisen på individen gör inte de Gröna särskilt attraktiva för en del av befolkningen. Det är därför inte konstigt att de kunde nå framför allt höginkomstinkomsttagare och mellanskikt. Ändå: Cirka 460 000 förstagångsväljare och 510 000 som inte brukar rösta kunde mobiliseras, sammanlagt gick cirka en miljon människor från CDU och SPD till de Gröna. Dessutom kan också de nu räkna en del av kapitalet (inte bara från den ekologiska sektorn) bland sina anhängare.

De Gröna kommer – liksom FDP – att spela en viktig roll som kungamakare i samband med regeringsbildningen. Medan liberalerna i allmänhet föredrar en koalition ledd av Unionen, är de Gröna delade i denna fråga och tenderar till och med mer mot SPD, som också förespråkar en Green Deal i Europa och Tyskland. FDP:s roll skulle vara att se till att det inte kostar bourgeoisien och de så kallade toppartisterna någonting.

Den högra ytterkanten

Innan vi kommer till valets vinnare SPD och Vänsterpartiet, låt oss kort titta på det borgerliga spektrumets högerkant. För andra gången kommer AfD in i förbundsdagen. Även om de har tappat röster, har de kunnat konsolidera sig. De flesta förlorade röster bestod av de som inte röstade (cirka 810 000). Detta berodde säkert på interna stridigheter. De ytterligare stora förlusterna till SPD (260 000) och FDP (210 000) beror troligen på att dessa väljare var mer intresserade av regeringsfrågan än ”troheten” mot högerpopulismen.

Ändå: 10,3 procent för högerpopulisterna vittnar knappast om den förskjutning till vänster som de konservativa målar upp. Det pekar snarare på att särskilt arbetarklassens utsatta skikt inte erbjöds något riktigt alternativ. Men de kunde knappast dra nytta av protesterna från coronaförnekarna. Vänsterpartiets förlust till AfD var mindre än i delstatsvalet de senaste åren, men med 110 000 röster var det inte heller obetydligt. Det är inte lite förvånande att partiets främsta fäste fortfarande finns i öst. I Brandenburg och Mecklenburg-Vorpommern är de den näst starkaste kraften efter SPD i nästan alla valkretsar och i Thüringen kunde de vinna flera direktmandat, i Sachsen nästan alla.

Till skillnad från 2017 röstade de flesta AfD-väljare på grund av dess program, dvs. av övertygelse för detta parti – på grund av dess folkliga rasism, inte trots detta. Detta innebär att en radikal, reaktionär småborgerlig kraft har konsoliderat sig, och som kommer att finnas till förfogande som reserv för det tyska kapitalet och vid regeringsbildning om klasskampen eskalerar och EU faller sönder.

De som man tror är döda lever längre – SPD

Knappt någon skulle, som redan nämnts, för ett år sedan ha trott att SPD skulle komma över 20 procent, ännu mindre att någon med karisman hos en som Olaf Scholz kunde dra vagnen ur den hotande obetydligheten. Trots allt var bilden mer än ramponerad.

Tyvärr väger över 100 år av klassförräderi inte så mycket i det nuvarande medvetandet som man skulle önska. Snarare var det tvisterna mellan Esken och de andra, liksom eftergifterna inom den stora koalitionen som länge störde SPD. Under lång tid fokuserade själva valrörelsen bara på Laschet och Baerbock. Det verkade nästan som om SPD:s kandidat inte fanns. Men när två argumenterar, är den tredje lycklig och det var därför Olaf kunde köra om dem. Kräkningsskandalen, engagemanget i Wirecard-affären och misshandeln vid G20 i

Hamburg: allt rann av honom.

Men varför? Medan Baerbock fokuserade på klimatkatastrofen och Laschet begick alla misstag som han kunde hitta, lyckades Scholz att uppträda som förkroppsligandet av den stabilitet som Merkel hade tillskrivits. Vad som är avgörande är dock att SPD:s kandidat kunde mer trovärdigt presentera sig som kandidat för social utjämning inför löntagarna än sin konkurrent.

Cirka 44 procent av SPD:s väljare uppgav att social rättvisa spelade en avgörande roll i deras beslut. SPD kunde också notera den överlägset största populariteten bland fackliga medlemmar, enligt DGB:s undersökningar: 33,1 procent, vilket är nästan 8 procent mer än befolkningens genomsnitt.

Att säkra jobben, höja minimilönen till 12 euro, en säker pension och högre beskattning av de rika var löften som lät bra i kölvattnet av pandemin. Det faktum att Scholz framstod som mer trovärdig än sina konkurrenter återspeglar i slutändan också socialdemokratins historiska arv, dess organiska förankring i arbetarklassen som borgerligt arbetarparti. Säkert förväntar sig de flesta väljare inte några stordåd av SPD, men de förväntar sig att en regering som leds av Scholz kommer att ge mer skydd mot den kommande omstruktureringen och mer av dämpande insatser vid ekologiska förändringar än ett kabinett som leds av Laschet.

Om SPD leder nästa regering kommer dessa förhoppningar att ställas på hårda prov. Höjningen av Hartz IV-kursen med bara 3 euro under den stora koalitionen visar hur lite socialdemokratin betyder när det gäller de fattigaste av de fattiga. Det står i alla fall klart att det redan skakiga bandet mellan SPD och organiserade löntagare kommer att provas ytterligare under den kommande perioden – och detta måste vi driva på.

Vänsterpartiets sömntabletter

4,9 procent! Det gör nästan ont att läsa resultatet högt. Tack vare de tre direkta mandat kan Vänsterpartiet bara säkra 39 platser i parlamentet. Ändå är det mer än deprimerande, det är katastrofalt. Även om die Linke har det bästa klimatprogrammet jämfört med de andra partierna, missade de alla chanser under valrörelsen och var knappt synliga. Det finns flera anledningar till detta. Den pågående tvisten om inriktningen förlamar dem, det oklara utfallet i debatten om Sahra Wagenknecht innebär att varken deras anhängare eller de antirasistiska aktivisterna blev nöjda. Detta vakuum där man inte bestämmer vilken kurs som ska tas, tar ut sin rätt. Även ifråga om deltagande i regeringen. Vänsterpartiet skadade sig genom det omedelbara programmet, som var inriktat på samregerande. Varken av SPD och absolut inte av de Gröna ansågs de vara en seriös koalitionspartner. Man satsade på det röd-röd-gröna spöket och glömde att avgränsa sig på grund av omkramningen. Det ser man i siffrorna: den största väljarflykten gick till SPD med 640 000 röster, följda av de Gröna med 480 000. Mer än 1 miljon röster har alltså gått förlorade eftersom väljarna ansåg att skillnaden gentemot SPD inte var så stor, och för att hindra Laschet, måste man kryssa i rutan för Scholz. Detta gör det tydligt: att särskilt när det gäller social rättvisa, Vänsterpartiets själva kärnfråga, gör väljarna taktiska eftergifter. Ett indirekt vittnesbörd om att partiet saknar övertygelse och gränsdragning.

Men det är också förståeligt. Var var die Linke som det parti som kampanjade mot vårdkrisen under pandemin? Medan andra bara applåderade välvilligt, hade det behövts aktioner och demonstrationer på arbetsplatserna för utbyggnad av vårdsektorn. Vänsterpartiet borde också ha talat tydligt till fackföreningarna: Det behövs ett heltäckande kollektivavtal inom vård och handel, särskilt i kristider. Och var befann sig det die Linke som sökte tvistefrågor med de Gröna? Gratis lokal kollektivtrafik eller en rikstäckande hyresgräns är bra krav. De ska dock inte bara tryckas på affischer, utan måste också eftertryckligt föras ut på gatorna.

Men inte bara det. I stället för att syssla med Wagenknechts billiga polemik, borde de ha visat: Vi ser oss som arbetarklassens kämpar. Och den är nu månetnisk och full av "bisarra minoriteter". Kampen för en högre minimilön, minimipension eller prisvärda bostäder utesluter inte utan inkluderar klimatskydd, HBTQI-rättigheter och antirasism. Kärnproblemet är dock förståelsen av rörelser och hur de uppstår. Die Linke ser sig själv som rörelseparti. I stället för att initiera rörelser travar de helt enkelt efter händelserna. Och det är precis det som paralyserade och ledde till att inga nya kärnväljare bildas, medan olika generationer av aktivister inom partiet strider om riktningen. Det finns dock en vinst: Om man faktiskt kämpar, organiserar strejker och solidaritetsdemonstrationer, leder detta naturligtvis till ett större tryck och att krafter som de Gröna eller SPD distanserar sig. Chansen att vara med och regera skulle fjärma sig. I gengäld skulle det dock stå klart att Vänsterpartiet är en kraft som faktiskt kämpar för sina krav. Så länge som partiet är inblandat i en påstått bättre förvaltning av kapitalismen kommer partiet inte att kunna övervinna denna motsättning, det kommer alltid att hamna bakom SPD och de Gröna.

Vad står vi inför?

Även om ett stort antal regeringskoalitioner är tänkbara, avtecknar sig bara två alternativ just nu: Trafikljuset (SPD/FDP/Gröna) och Jamaika (Unionen/Gröna/FDP). Två faktorer är omedelbart avgörande för vilken regering det kommer att bli:

- a) Om Unionens partier kan hålla sina interna konflikter i schack;
- b) de sonderande samtalen mellan de Gröna och FDP.

Det är hur som helst flera byggarbetsplatser som väntar på en framtida regering för att positionera den tyska kapitalismen i den internationella konkurrensen. Med tanke på att FDP behövs i varje regering och på grund av kapitalets tryck kan vi anta att följande politik kan förväntas:

- Hålla fast vid skuldbromsen och åtstramningsåtgärderna i den federala budgeten.
- Detta innebär ytterligare besparingar i offentlig sektor, inklusive ytterligare privatiseringar och marknadsekonomiska reformer, oavsett om dessa säljs i grön eller social förpackning. Krisen i utbildningssystemet, inom hälso- och sjukvårdssektorn kommer att förlängas, inom socialförsäkringarna och särskilt pensionerna kommer nya nedskärningar att säljas som reformer.
- Osäkerhet, låglönesektorn och krisen på bostadsmarknaden hanteras i bästa fall med några kosmetiska reformer, i grund och botten blir misären kvar.
- Övervältrande av kostnaderna för infrastrukturprojekten, den ekologiska vändningen och digitaliseringen på massan av löntagare.
- Inflation och prisökningar minskar massornas köpkraft.
- Uppsägningar, nedskärningar, nedläggningar under industriell omstrukturering, som åtföljs av socialpartnerskap och sociala planer om det behövs.
- Förnyat försök att övervinna krisen i Europeiska unionen. EU -kommissionens Green Deal håller på blir en gemensam formel, bakom vilken olika inriktningar döljer sig.
- EU isoleras från flyktingar; tyngdpunkt på Mellanöstern och Afrika som EU-makernas intressesfärer utanför det egna territoriet.
- Aggressivare utrikes- och militärpolitik från EU:s sida (nyckelord: ta ansvar).
- Massiv ökning av Bundeswehrs vapenbudget och upprustning samt steg i riktning mot EU:s insatsstyrka (för att kunna agera mer oberoende av USA).

Hur snabbt dessa attacker sker beror naturligtvis på regeringsbildandet liksom på den konjunkturella utvecklingen. En sak är dock säker: de kommer. Arbetsgivarföreningarna pressar redan på för en snabb regeringsbildning, för att alla dessa projekt ska kunna föras

framåt.

En Jamaica-koalition skulle naturligtvis vara en dröm för detta projekt. Å andra sidan har en SPD-ledd regering fördelen att den bättre kan involvera fackföreningarna i det sociala partnerskapet.

Vad måste revolutionärer göra?

Val är som bekant alltid en återspeglning av sociala förhållanden. Fragmenteringen av det borgerliga lägret fortsätter och därmed den tyska imperialismens problem på världsnivå. För liten för att verkligen delta, för stor för att inte vilja hävda några anspråk, måste den på något sätt fortsätta att försöka lösa krisen i EU eller söka efter en alternativ riktning.

Skiftet till höger som skedde 2016 har stelnat. Ändå finns reformismen kvar inom arbetarklassen, särskilt i form av SPD, men också ett försvagat vänsterparti. Vilken inverkan detta har på fackföreningarna – alltså, om man fortsätter att förvalta allt i det goda socialpartnerskapets anda liksom lokalt fokus, eller om man faktiskt försöker bekämpa det, beror å ena sidan på frågan om SPD:s deltagande i regeringen. Å andra sidan finns också frågan om det kommer att vara möjligt att bygga upp en klasskampsrörelse i fackföreningarna, vars mål är att ersätta byråkratin, utan att själva fastna i den, genom val och avsättbarhet liksom ansvarspikten. De pågående arbetskonflikterna och kommande kollektivförhandlingarna kan erbjuda en viktig ansats för detta.

Det behövs också en aktionskonferens för arbetarklassens alla organisationer och vänsterkrafter för att förbereda inför de kommande attackerna. Det står klart att man kommer försöka övervältra kostnaderna för krisen på löntagarna. Vänsterpartiets valresultat visar dock att man inte bara ska vänta på attacker, utan själva gå på offensiven.

Folkomröstningen i Berlin om att ”expropriera Deutsche Wohnen & Co” är det bästa beviset på detta. I stället för att vänta och vänta för att se vilka som kommer att ingå i regeringen måste vi organisera oss och diskutera hur detta initiativ kan bli rikstäckande. Lika viktig är frågan om vem som har den politiska ledningen i fackföreningarna är lika viktig, särskilt när det gäller att leda kommande arbetarkamp som kommer. I stället för att hoppas att andra kommer att kämpa mot klimatförändringar eller sociala attacker, mot rasism och militarism, måste vi ta det i våra egna händer!

Det tyska valet: Vänsterpartiets valförlust – en förtjänt katastrof med tillägg

Martin Suchanek

Arbetarmakt 4/9 2021

Det här är en analys av det tyska valet och de tyska partierna av en av våra tyska kamrater i Gruppe ArbeiterInnenmacht.

Att Vänsterpartiet skulle förlora röster och platser i valet var i princip redan säkert före den 26 september. I månader har det vacklat runt 6 procent i mätningarna – med en nedåtgående trend. Till slut blev det ännu värre.

Det var knappa 4,9 procent, 2 269 797 väljare som kryssade die Linke, mer än 2 miljoner färre än 2017, när partiet fick 4 297 492 röster. Förlusten jämfört med det senaste valet till förbundsdagen var 47,2 procent, dvs. nästan hälften av väljarna (med ungefär lika stort valdeltagande).

Ljuset släcktes tidigt på valkvällen hos Vänsterpartiet. Endast tre direktmandat säkerställde platsen i förbundsdagen. Drömmen om en röd-grön-röd politisk förändring följdes av ett uppvaknande som efter en genomfestad natt.

Många strategier i Vänsterpartiets ledning, från partiledningen till riksdagsgruppen, tycktes försöka bortförklara förlusten på över fyra procentenheter i valet till förbundsdagen med starksprit. Desto nyktrare är verkligheten som väckt dem. Ordförandena i Vänsterpartiet och den förminskade riksdagsgruppen lovar att dra rätt slutsatser av den största valförlusten sedan PDS och die Linke bildades. Det är tveksamt om detta kommer att lyckas. De står trots allt inför spillrorna av sin egen politik.

Resultatet

En valanalys av Horst Kahrs för Rosa-Luxemburg-Stiftung visar att die Linke, i jämförelse med det senaste valet till förbundsdagen, förlorade praktiskt taget i alla valkretsar, men särskilt i de fem östtyska staterna (mellan 5,4 procent i Thüringen och 8,7 procent i Brandenburg) och i stadsstaterna (mellan 5,5 procent i Hamburg och 7,3 procent i Berlin). Med undantag för Saarland (5,7% procent) förlorade man ”bara” mellan 3,0 och 3,8 procent i de västra delstaterna.

Naturligtvis har detta att göra med att partiet också hade mer att förlora i de förra. I vilket fall som helst fick man i genomsnitt bara 9,8 procent i sina tidigare fästen i öst, 9,6 procent i stadsstaterna och 3,5 procent i de västra delstaterna. Även om die Linke gjorde bättre ifrån sig i väst än PDS före 2005, är resultatet i dessa delstater det sämsta i partiets historia.

Om vi tittar på de 4,9 procenten med hänsyn till ålder och socialt ursprung är det märkbart att die Linke delvis kunde hävda sig bland yngre väljare (8 procent bland 18–24-åriga, 7 procent bland 25–34-åriga), för dem över 45 år blev det dock bara 4 procent. Resultatet bland arbetare och tjänstemän med 5 procent vardera och bland pensionärer (4 procent) är emellertid katastrofalt. Av de arbetslösa var det 11 procent som sade att de hade röstat på Vänsterpartiet, men även det är också långt under tidigare resultat.

Det gick bättre än genomsnittet bland fackligt anslutna, men en andel på 6,6 procent är även här ett katastrofalt resultat och motsvarar en förlust på 5,2 procent jämfört med 2017. Om vi tittar på väljarnas rörelser sedan det senaste valet till förbundsdagen får vi en mycket tydlig bild av vilka die Linke förlorade till: SPD (590 000) och de Gröna (470 000). Därefter följer de som inte röstade (370 000), olika mindre partier (250 000) och cirka 100 000 vardera till AfD och FDP. Partiet förlorade till och med 40 000 röster till CDU.

Nederlagets orsaker

Naturligtvis är Vänsterpartiet självt politiskt ansvarigt för det katastrofala resultatet. Först och främst beror det på att die Linke har befunnit sig på en slingrig politisk kurs med tre fraktioner som har förlamat varandra. De så kallade regeringssocialisterna utgör en del av apparaten och toppen som nästan till vilket pris som helst vill delta i regeringen. Vänsterpopulisterna runt Sahra Wagenknecht står för en påstådd återgång till en politik för ”vanligt folk”, klagar över identitetspolitikens frammarsch, men anpassar sig till rasistiska och nationalistiska stämningar. Slutligen vill rörelsevänstern kombinera en transformatorisk regeringspolitik med engagemang i rörelser.

I verkliga politiska konflikter befinner sig alltid dessa flyglar – och därmed också Vänsterpartiet – på olika sidor. Medan rörelsevänstern betonar antirasism och deltar i viktiga mobiliseringar i solidaritet med flyktingar, förklarar Sahra Wagenknecht att inte alla kan få ”gästfrihet”, och regeringarna i Thüringen, Berlin och Bremen deporterar under tiden.

Detta var särskilt tydligt i omröstningen om den senaste insatsen i Afghanistan. Efter att partiet i åratal krävt att Bundeswehr ska dra sig tillbaka, ville högerflygeln gå med på det så kallade räddningsuppdraget. Parlamentsledamöter till vänster avvisade det. Partiledningen försökte i sin nöd att gå det minsta motståndets väg – och uttalade sig för att avstå i omröst-

ningen. I själva förbundsdagen följde en majoritet av parlamentsledamöterna rekommendationen, men fem röstade för och sju emot. Med denna politik visade inte bara die Linke brist på trovärdighet, utan kom också på defensiven.

Dessa skillnader kan faktiskt spåras inom alla viktiga politiska områden. Till exempel förespråkar partiet en snabbare avveckling av brunkolsbaserad elproduktion – men inte i Brandenburg. I Berlin stöder partiet initiativet Exproprieren Deutsche Wohnen und Co. och rörelsen inom vården. I senaten i Berlin hade SPD och PDS i början av årtusendet bidrog betydligt till privatiseringen av bostadsbeståndet och försämringen av arbetsförhållandena inom vårdsektorn och till outsourcing. Med andra ord: oavsett den prestige och det erkännande som Vänsterpartiet vinner i enskilda strider och rörelser, motverkar man det genom opportunistisk och regeringspolitik.

Detta är naturligtvis inget ovanligt för ett reformistiskt, borgerligt arbetarparti, utan snarare en mycket typisk, återkommande motsättning. Efter att partiet kategoriskt avvisat en revolutionär omvandling måste det logiskt sett sikta på deltagande i regeringen för att överhuvudtaget kunna genomföra sina mål. Hittills finns det en stor överensstämmelse mellan de olika fraktionerna i partiet och även bland dess medlemmar. Det finns naturligtvis skillnader, med Antikapitalistiska vänstern (AKL) som undantag, när och till vilket pris partiet ska eller kan kapitulera.

Förändringen av medlemmarna

Den interna konflikten i Vänsterpartiet förvärras av en förändring av dess medlems- och väljarbas. Antalet anhängare i öst har i årtal minskat. Naturligtvis finns det också demografiska skäl till detta. I årtal kunde PDS och senare Vänsterpartiet räkna med brett stöd från tidigare medborgare i DDR. Deras sammansättning var heterogen, inklusive delar av den gamla statsapparaten och eliterna i DDR som lyckats bli företagare, egenföretagare eller höginkomsttagare i Förbundsrepubliken.

Denna sociala struktur kan inte reproduceras permanent för ett parti i vänsteropposition och det är bra. Men die Linke kunde inte behålla de arbetslösa och prekärt anställda i öst eller vinna över nya skikt av löntagare. Partiet bär ett betydande ansvar för detta eftersom man inte agerade och ville agera som ett beslutsamt motstånd mot de rådande förhållandena, utan snarare fungerade som en bättre socialdemokratisk medskapare av dessa.

Den som inte vill bekämpa kapitalismen utan snarare tämja den kommer i slutändan att själv tämjäs och undergrävas sin egen bas.

Die Linke har också fått nya medlemmar, särskilt i väst och även bland unga och löntagare, inklusive de som är aktiva på sina arbetsplatser och i fackföreningarna. Men man vann mindre än vad man förlorade på annat håll.

Det röd-grön-röda politiska luftslottet

Dessutom vann die Linke i många år huvudsakligen besvikna SPD-anhängare efter Hartz- och Agenda-lagarna. Denna väljarrörelse har dock mer och mer avstannat på senare år. Det har blivit tvärtom. Så snart SPD verbalt rörde sig något åt vänster och framträdde som ett makt-politiskt alternativ lyckades det vinna tillbaka väljare från Vänsterpartiet. En liknande process kan också observeras mot de Gröna och i öst mot AfD. De senare kommer dock sannolikt att permanent gå förlorade i en ny högerpopulistisk miljö.

Förlusterna till SPD (och även de Gröna) utgör tydligt ett grundläggande problem för Vänsterpartiet. Partiet vann från SPD främst för att det presenterade sig för deras anhängare som det bättre, ”äkta” socialdemokratiska partiet. Agendapolitiken under Schröder och Steinbrück drev så att säga människor automatiskt till Vänsterpartiet. Utsikterna för en SPD-

ledd regering och några sociala löften var tillräckligt för att göra socialdemokratin mer attraktiv för dessa väljare. Så snart det stod klart att SPD kunde vinna valet, övervägde hundratusentals, som vacklade mellan SPD, de Gröna och Vänsterpartiet, om de inte hellre skulle rösta på socialdemokratin för att förhindra en CDU-ledd regering.

Denna effekt kostade förmodligen Vänsterpartiet en till två procent, dvs. över en miljon väljare.

Ironiskt nog förstärkte Vänsterpartiet själva denna effekt. Enligt vissa undersökningar verkade en röd-grön-röd regering aritmetiskt möjlig. SPD och de Gröna gjorde det tillräckligt tydligt att de inte alls strävade efter en sådan koalition och bara skulle använda den som ett hot mot FPD, men toppkandidaterna, partiledarna och den parlamentariska gruppledningen var desto ivrigare att måla fram detta politiska luftslott. Faktum är att de drog tillbaka sitt eget vänster-reformistiska program till förmån för ett vagt omedelbart program där alla väsentliga skillnader mot SPD och de Gröna antingen utelämnades eller reducerades till ett minimum. Vänsterpartiet ställde faktiskt in sin egen valkampanj till förmån för en reklamkampanj för en koalition som ingen annan ville ha.

Därmed signalerade partiet till de väljare man slogs om att det verkligen inte spelade någon roll om de röstade på Vänsterpartiet eller inte. Allt borde ju sluta i en gemensam regering. Och de kom fram till att de hellre borde rösta på det socialdemokratiska (eller Gröna) originalet i stället för den vänstra blivande stigbygelhållaren.

För en gångs skull är Sahra Wagenknecht inte ansvarig för denna katastrof, utan främst de som initierade ”nödprogrammet”: Susanne Hennig-Wellsow, Amira Mohamed Ali och Dietmar Bartsch och partivänsterns Janine Wissler.

Deras ”taktik” avslöjar inte bara den djupgående opportunismen att till varje pris inordna sig i en röd-grön-röd koalition. Inte mindre dramatiskt är det hur orealistisk Vänsterpartiets ledning är. För dem framstod valrörelsen som en konfrontation mellan ett nyliberalt och ett ”reform-läger”. SPD och de Gröna saknade därför bara modet för en social, ekologisk koalition för verkliga förbättringar. Denna ytliga uppfattning i kan inte alls inse att de Gröna och SPD under årtionden har varit nära kopplade till det bestående politiska systemet. Det tyska kapitalets eller vissa kapitalfraktioners intressen förmedlas också till dessa parter via dessa kanaler.

Problemet med Vänsterpartiet består i att det anses vara en osäker kanotist när viktiga strategiska intressen för hela kapitalet står på spel, även om dess ledare försöker verka pålitliga och uppträda som harmlösa. Den härskande klassen ser ingen anledning att ta denna extra risk inför ett nästan oändligt antal politiska problem utrikes och i EU, med tanke på pandemi och ekonomiska kriser.

Upplösningen av det traditionella partisystemet orsakar redan tillräckligt med huvudvärk; det finns inget behov av ytterligare osäkerheter. Ledarna för SPD och de Gröna vet att de i denna situation förväntas få till stånd en så stabil regering som möjligt – dvs. bilda en koalition med FPD och/eller CDU/CSU.

Dessa verkliga klassförhållanden spelar lika liten roll när Vänsterpartiets ledning kalkylerar som klasskaraktären av SPD:s och de Grönas program. Om det varit annorlunda borde de ha vetat att röd-grön-röd hela tiden bara var en politisk önskedröm, vad man än kan tycka om det.

I stället placerar sig Vänsterpartiets ledning på det borgerliga parlamentets ytfenomen och ser bara till deras nominella värde. Även om de Gröna och SPD i valrörelsen presenterade sig som partierna för en socialt och ekologiskt dämpad modernisering av den tyska kapitalismen och imperialismen, låtsades de att SPD, de Gröna och die Linke i princip ville samma sak som de själva.

Genom att dölja de verkliga förhållandena i stället för att göra dem tydliga, skapade Vänsterpartiets ledning ett gökbo bland molnen. Framför allt lurade man sig själva – och gjorde partiet överflödigt i valrörelsen. Den 26 september fick partiet kvitto på det.

Partiledningen spelade koalitionspelet som de aldrig var och aldrig skulle ha blivit inbjudna till. Det är hög tid för vänstern i Vänsterpartiet att stå upp mot denna blandning av opportunism, kapitulation och politiska felbedömningar.

Internationalen

Tungt nederlag för Die Linke

Manuel Kellner

Internationalen 8/9 2021

Oavsett vilket parti som kommer att leda nästa tyska regering, så kommer 75 procent av väljarna att inte ha röstat på det. Det skriver den tyska journalisten Manuel Kellner. Han konstaterar också att vänsterpartiet Die Linke bara fick 4,9 procent, och därmed verkar ha gjort slut på allt det anseende det fick när det grundades 2007.

Partierna i Angela Merkels regering, den ”stora koalitionen”, det konservativa CDU/CSU (Kristdemokratiska unionen/ Kristsociala unionen) och SPD (Socialdemokratiska partiet), lockade bara en fjärdedel av de tyska väljarna vardera. CDU/ CSU fick sitt sämsta resultat någonsin med 24,1 procent av rösterna. SPD, med sin kansler-kandidat Olaf Scholz, lyckade återta lite mark (för några veckor sedan hade det rasat under 15 procent i opinionsundersökningarna), och kom etta med 25,7 procent.

Så oavsett vilket parti som kommer att leda nästa regering, så kommer 75 procent av väljarna att inte ha röstat på det. De ungefär 1,6 miljoner röster som CDU/CSU förlorade till SPD är också starkt förknippade med Olaf Scholz’ konservativa politiska profil, en moderat politiker från den generation av socialdemokratiska politiska ledare som skapade de klumpiga mot-reformerna i Agenda 2010.

Med ett valdeltagande på 76 procent och 8,7 procent av rösterna till de småpartier som inte kommer att representeras i Förbundsdagen, så kommer det tyska parlamentet bara att representera omkring en tredjedel av väljarna. Den därav följande förlusten av demokratisk legitimitet återspeglar en process som har pågått i flera år och som blir alltmer uttalad.

Alternativ för Tyskland (AfD) står långt till höger bland partierna i förbundsdagen och kan inte vara nöjt med sina förluster, som gör att det minskar till 10,3 procent, vilket innebär att det har förlorat positionen som största oppositionsparti. Dessutom är det sönderslitet av interna strider. En del av medlemmarna och ledarna vill stöda coronaförnekarna och demonstrera med nynazistiska organisationer medan andra uppvisar en mer seriös hållning till den officiella borgerliga politikens miljöer. Icke desto mindre är detta parti fortfarande en fruktansvärd fiende som i många delar av östra Tyskland har gått förbi CDU och till och med blivit det starkaste partiet.

De Gröna gjorde med sina 14,8 procent sitt bästa val någonsin. Några veckor innan hade de gått förbi CDU/CSU i opinionsundersökningarna och blivit största parti. Det liberala FDP (Fridemokratiska partiet) blev med sina 11,5 procent den andra av valets vinnare. Tillsvdare tror ingen att den ”stora koalitionen” ska återuppstå med CDU/CSU

som mindre partner till SPD. Det som kommer att diskuteras och förhandlas under de kommande veckorna (eller månaderna) är två alternativ: antingen en koalition mellan SPD, De gröna och FDP, eller mellan CDU/CSU och samma två partier, som därmed hursomhelst

kommer att spela en viktig roll i nästa regering. Även om det inte är lätt att föreställa sig de kompromisser som måste göras – FDP är mot fler skatter på höga inkomster och förmögenheter och vill samtidigt förhindra en ny statsskuld, och det är det svårt att se hur de investeringar som SPD och De gröna har utlovat i infrastruktur, förnybar energi och elektroniska kommunikationer ska finansieras – så förefaller en ”röd-gröngul” koalition sannolik, eftersom CDU/CSU och dess kanslerkandidat Armin Laschet ses som förlorare i valen.

Die Linke, ”Vänsterpartiet”, nådde inte ens de 5 procent av rösterna som normalt behövs för att representeras i Förbundsdagen, och fick bara 4,9 procent. Men Tysklands vallagar tillåter också proportionell representation till partier som får minst tre lokala direktmandat, vilket Die Linke gjorde i valkretsar i Berlin. Med detta mycket dåliga resultat verkar Die Linke ha gjort slut på allt det anseende det fick vid sitt grundande 2007. 2009 fick det 11,9 procent av rösterna, vilket verkade vara en ”bra början”.

Vem ska en skylla på? Revolutionärerna och den radikala antikapitalistiska vänstern har en benägenhet att peka ut den opportunist och anpassning till parlamentarismen, som är verkliga problem. Partiet deltar i regionala regeringar som genomför en ganska ”normal” pro-kapitalistisk politik, och kan därmed inte längre tas för en revolterande kraft mot kapitalets makt. Men det är inte så enkelt.

De flesta personer som är mer eller mindre beredda att rösta på Die Linke lutar åt att önska att partiet ska delta i regeringen, även på förbunds nivå, för att få igenom även en liten del av sina sociala och ekologiska krav. De upplever till och med att partiets ståndpunkter mot NATO (i sanning ett ganska platoniskt motstånd) och mot alla interventioner utomlands av försvarsmakten Bundeswehr (en linje som vänsterns deputerade alltid har följt), är alltför radikala.

Så det är inte lätt att hitta något recept. Det vore inte ärligt att säga att vi alltid kan veta hur vi ska få fler röster. Ibland måste en säga impopulära saker högt, gå mot strömmen. Eller ta exemplet med de 600 000 röster som Die Linke förlorade till SPD.

Det var ”nyttiga röster” eller ”taktiska röster” för att hindra Armin Laschet från att besegra SPD, vilket fram till de allra sista dagarna innan valet verkade fullt möjligt. Även i kretsar som står oss väldigt nära fanns personer som ansåg det jättesvårt att välja: risken att CDU/CSU skulle vinna och risken att Die Linke inte skulle nå tröskeln 5 procent verkade båda fullt verkliga. Och det är inte lätt att hitta något motgift mot de bredare miljöernas tankar på en ”nyttig röst” för det ”mindre onda”.

Med detta sagt är det dags att både i Die Linke och inom vänstern i allmänhet diskutera hur vi på medellång sikt kan bygga en starkare politisk vänster, mer rotad på arbetsplatser, i bostadsområden, i skolor, aktiv och inspirerande i de sociala rörelserna, bärare av konkreta mobiliseringar och handlingsprojekt som passar in i perspektivet på radikala samhällsförändringar, att bryta storkapitalets och dess politiska tjänares makt.

För vi kan inte vänta till 2025! Om vi bara tänker på kampen mot klimatkatastrofen, så är nästa regering förlorad i ytterligare 4 år. Och den tid vi har på oss börjar ta slut. Antingen segrar principen om solidaritet och ekologiskt ansvar, eller så är det slut på all civilisation på planeten.

Tidigare publicerad i *International Viewpoint*

Översättning: Göran Källqvist

Offensiv

Valförlust för högern, men ny regering dröjer

Katja Raetz

Offensiv 29/9 2021

Söndagens val i Tyskland såg en historisk valförlust för den avgående kanslern Angela Merkels parti, det konservativa CDU (Kristdemokraterna). Med blott 24,1 procent gjorde partiet sitt sämsta resultat någonsin. Vann gjorde det socialdemokratiska partiet SPD med sina 25,7 procent.

Å tredje plats kom De Gröna med 14,8 procent, en klar förbättring jämfört med förra valet men dock sämre än vad som förutspåddes i våras då partiet till och med ledde i mätningarna.

Resultaten för både CDU och SPD är dock inte någon stor förändring i hur väljarna röstar, utan utgör fortsättningen på en långvarig trend.

I 16 år var Angela Merkel regeringschef i Tyskland, sedan 2013 som ledare av en så kallad stor koalition, det vill säga en regering av kristdemokrater och socialdemokrater. Denna typ av koalition är egentligen inget som de båda partierna eftersträvat, utan har varit en ”nödlösning” på grund av valresultaten. Redan i valet 2017 fick CDU sitt sämsta resultat någonsin och i detta val gick det ännu sämre.

När siffrorna började dala i opinionsmätningarna veckorna före valet började CDU:s kandidat Armin Laschet uttala varningar om att SPD skulle en bilda en vänsterregering efter valet. Denna kampanj verkar snarare ha hjälpt SPD att få den sociala profil man saknat som stödparti till CDU.

Med bland annat krav på höjd minimilön, bättre pensioner och höjda skatter för de fem procent som ligger i toppen av inkomstligan innehöll valprogrammet en viss återgång till traditionella S-krav.

Även om valresultatet är en procentuell vinst på 5,2 procentenheter jämfört med valet 2017, som då var SPD:s sämsta resultat sedan 1949, är det fortfarande en svag vinnare som behöver hitta koalitionspartner.

Icke desto mindre kan med detta en vänstersväng ses i tyska valet, som också har yttrat sig i ökningar i röster för De Gröna som kunde profilera sig som partiet för miljörelsen och minskat stöd för högerextrema AfD som hamnade på 10,3 procent. Bara dagar innan valet demonstrerade omkring 650 000 mestadels unga på Fridays For Future den 24 september, och klimatet var och är en av de viktigaste valfrågorna i Tyskland.

Även De Grönas valprogram talar om social rättvisa i klimatomställningen. Samtidigt är De Gröna inget vänsterparti. På valnatten sa partiets ledare att man inte uteslöt ett samregerande med CDU och liberala FDP, även om det är mindre sannolikt.

Paradoxalt nog har vänsterpartiet Die Linke inte fått del av vänsterrösterna, utan hamnade med 4,9 procent under femprocentsspärren. Men eftersom det tyska valsyste­met ger varje väljare två röster – förstarösten till en kandidat i en enmansvalkrets, andrarösten på ett parti och dess lista – får Die Linke ändå plats i den nya förbunds­dagen (riksdagen) då tre av partiets kandidater vann sina respektive valkretsar, vilket i sin tur gör att spärren faller bort.

Undersökningarna visade att Die Linke förlorade röster till SPD och De Gröna. Men många av partiets tidigare väljare valde denna gång att ”röstskolka” – Die Linke var oförmögna att mobilisera sin bas.

Under valkampanjen blev partiledningen allt mer inriktad på att framställa Die Linke som ett regeringsdugligt parti, en möjlig koalitionspartner till SPD. I flera delstater är Die Linke redan med och styr och det är framför allt därifrån som anpassningen till SPD kommer.

Samtidigt finns det även krafter inom partiet, som Sarah Wagenknecht, som öppet flörtar med nationalistiska idéer; att Die Linke ska vara ett parti för ”normala arbetare i Tyskland”, vilket starkt liknar det högerextrema AfD:s propaganda om att man är ett parti för det ”normala Tyskland”.

Valnatten visade klart att denna strategi är dömd att misslyckas; partiet förlorade 4,3 procentenheter. Redan på valnatten började striden inom partiet och skuldbeläggningar från högern inom partiet. Die Linke har fortfarande sin största bas bland unga med åtta procent, dock långt efter De Gröna med 23 och liberala FDP med 21 procent, dessa siffror är också ett uttryck för den polarisering som finns.

Medlemmar från RS systerorganisation Sozialistische Alternative (SAV, ISA i Tyskland), som även är med i Die Linke, har under hela valkampanjen krävt och kämpat för att partiet ska etablera sig som ett tydligt antikapitalistiskt och kämpande oppositionsparti. Kraven som har förts fram är att Die Linke ska använda sina mandat för att föra upp den sociala kampens frågor på dagordningen och gå i spetsen för en klimatomställning.

Att detta kan lyckas och vinna röster har visat sig i Berlin. Samtidigt med parlamentsvalet hölls i Berlin också val för delstatsparlamentet. Även i detta val backade Die Linke, till 14 procent, medan SPD vann med 21,4 procent och De Gröna gick framåt till 18,9 procent.

I valkretsen Neukölln Nord ställde SAV-medlemmen Lucy Redler upp på Die Linkes valsedel som direktkandidat med en tydligt antikapitalistisk profil och som aktivist i bland annat vårdkampen i Berlin och i kampanjen ”Deutsche Wohnen & Co enteignen” (som kämpar för att ta tillbaka bostäderna i offentlig ägo, för expropriering). Hon nådde 26,6 procent, en ökning med 7,4 procent sedan förra valet och blev endast slagen av De Grönas kandidat.

Förutom valet till förbundsdagen och delstatsparlamentet hade invånarna i Berlin även att ta ställning i en folkomröstning om expropriering/socialisering av de stora bostadskoncernerna i Berlin. Med 56,4 procent av rösterna blev det ett bestämt Ja. Även om resultatet inte är bindande lägger det en grund för att sätta press på den kommande delstatsregeringen.

Det var endast Die Linke som helhjärtat stödde ett ja, medan De Gröna endast gjorde det i Berlin, inte nationellt. SPD manade till ett nej. För hyresaktivister i Berlin och Tyskland är Ja-rösten en stor seger som ger luft under vingarna till fortsatt bostadskamp.

Sammantaget kommer regeringsbildningen efter parlamentsvalet att pågå ett tag. SPD-ledaren Olaf Scholtz kommer i första hand att försöka bilda regering med FDP och De Gröna. Om det lyckas återstår att se. FDP står för en företagsvänlig politik och partiet har traditionellt stått CDU nära.

Det är inte heller helt uteslutet att det blir en stor koalition under SPD:s ledning, eller att CDU lyckas övertyga FDP och De Gröna istället. Att det finns så många olika alternativ visar att de principiella skillnaderna mellan partierna är små.

Valet sände även varningssignaler. AfD blev näst största parti, efter SPD, bland arbetare och arbetslösa. För socialister och aktivister i Tyskland visar valet att det främst gäller att bygga på de pågående rörelserna om klimatet, vården, rasism, asylrätt med mera och samtidigt bygga ett politiskt alternativ – ett socialistiskt arbetarparti som principfast står på arbetarnas och de ungas sida.